

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 237/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpených advokátom JUDr. Norbertom Kálmánom, advokátska kancelária, Sv. Beňadika 30/B, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 273/2019 z 26. novembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 25. marca 2021 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľov, ktorou namietajú porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Cdo 273/2019 z 26. novembra 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 1. [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 2. [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalobkyne“), sa svojou žalobou na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) domáhali proti sťažovateľom (žalovaným) majetkového vypořádania zo (smrťou právneho predchodcu žalobkýň 15. februára 2006, pozn.) zaniknutého združenia pod obchodným menom [REDACTED] (ďalej len „združenie“) podľa § 829 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

Okresný súd (po pripustení zmeny žaloby naposledy uznesením č. k. 12 C 49/2010 zo 6. septembra 2012, pozn.) rozsudkom č. k. 12 C 49/2010 z 3. mája 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) v právnej veci žaloby rozhodol tak, že: 1. do majetku získaného výkonom

spoločnej činnosti združenia boli nadobudnuté tam označené hnutelné veci, 2.1. podielové spoluvlastníctvo k tam označeným hnutelným veciam zrušuje a vyporiadava tak, že tieto sa prikazujú do výlučného vlastníctva sťažovateľa 1 a 2.2. do dedičstva po tam označenom poručiteľovi (právnom predchodcovi žalobkyni, pozn.) patrí vyporiadavací podiel zo zaniknutého združenia v hodnote 38 637,37 eur, 3. žalobu v prevyšujúcom rozsahu zamietá a 4. žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

3. Proti rozsudku okresného súdu podali riadne a včas odvolania žalobkyne, ako aj sťažovatelia, o ktorých rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 9 Co 330/2017 z 19. marca 2019 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Sťažovatelia proti uzneseniu krajského súdu podali riadne a včas dovolanie z dôvodu podľa § 420 písm. f) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Sťažovatelia považovali dovolací dôvod za naplnený tým, že krajský súd, rovnako ako okresný súd sa nevysporiadali s námietkami premlčania vznesenými sťažovateľmi [v podaní z 15. júla 2010 (pozri čl. 189 súdneho spisu) a na pojednávaní 16. apríla 2012, na ktoré ich právny zástupca poukázal aj na pojednávaní 12. apríla 2017, pozn.] už v konaní pred okresným súdom, keď tento uzavrel, že sťažovatelia všeobecnú námietku premlčania proti všetkým žalobkyniam uplatneným nárokom nevzniesli (námietku premlčania vznesenú v podaní z 15. júla 2010 považoval za osobitnú, t. j. uplatnenú len vo vzťahu k prípadnej pohľadávke žalobkyni viažucej sa výlučne na vyporiadanie investícií do nehnuteľností z prostriedkov združenia, pozn.). Pokiaľ všeobecnú námietku premlčania sťažovatelia vzniesli až vo svojom odvolaní proti rozsudku okresného súdu, podľa krajského súdu túto nemožno v odvolacom konaní v zmysle § 366 CSP považovať za novotu a nebude možné na ňu prihliadnuť ani v ďalšom konaní pred okresným súdom. Uznesením najvyššieho súdu bolo dovolanie sťažovateľov proti uzneseniu krajského súdu podľa § 447 písm. c) CSP odmietnuté ako neprípustné.

Podľa zistenia ústavného súdu uznesenie najvyššieho súdu bolo sťažovateľom, resp. ich právnomu zástupcovi doručené 3. februára 2021 a toho istého dňa nadobudlo aj právoplatnosť.

II.

Argumentácia sťažovateľov

5. Sťažovatelia, považujúc uznesenie krajského súdu za rozhodnutie vo veci samej a riadiac sa tiež jeho poučením o možnosti podať proti nemu dovolanie, „*ak to zákon pripúšťa*“, namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odôvodňujú najmä tým, že najvyšší súd im neposkytol súdnu ochranu, keď ich dovolanie proti uzneseniu krajského súdu bez ďalšieho odmietol, pretože zastával názor, že smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Sťažovatelia najvyššiemu súdu vytýkajú nedodržanie princípu právnej istoty. Napriek záväznosti v uznesení krajského súdu vysloveného právneho názoru, podľa ktorého okresný súd už v ďalšom konaní na sťažovateľmi vznesenú všeobecnú námietku premlčania nebude môcť

prihliadnúť, najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľov proti uzneseniu krajského súdu odôvodnil okrem iného tým, že zrušenie rozsudku okresného súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie otvára strane sporu (sťažovateľom) možnosť v pokračujúcom konaní uplatniť všetky svoje procesné práva vrátane práva na využitie riadnych, prípadne aj mimoriadnych opravných prostriedkov.

Sťažovatelia zároveň s odvolaním sa na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 29 Odo 162/2003 z 21. augusta 2003 uverejnené v Sbíрке soudních rozhodnutí a stanovisek 2/2005 pod č. R 13/2005, podľa ktorého „*Důvodnost' námiety premlčania súd skúma vo vzťahu k nároku uplatnenému žalobou, nie je významné ako účastníci kvalifikovali nárok po právnej stránke a z akých právnych dôvodov bola námieta premlčania vznesená.*“, namietajú, že rozlišovanie sťažovateľmi vznesených námietok premlčania krajským súdom na všeobecné a osobitné (špeciálne) nemá oporu v žiadnom zákonnom ustanovení či súdnom rozhodnutí.

Podľa názoru sťažovateľov keďže zjavne nesprávnymi právnymi závermi krajského súdu, čo sa týka posúdenia námietok premlčania vznesených sťažovateľmi, je krajský súd, ako aj okresný súd okrem sťažovateľmi v ústavnej sťažnosti opísaných výnimiek (zmena zisteného skutkového stavu, odlišné posúdenie prejudiciálnej otázky a zmena právnej úpravy, pozn.) do budúcnosti viazaný, najvyšší súd mal preto uznesenie krajského súdu podrobiť dovolaciemu meritórnemu prieskumu a zjavne nesprávne právne závery krajského súdu napraviť.

6. Z uvedených dôvodov sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, uznesenie najvyššieho súdu žiadajú zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň si uplatňujú aj náhradu trov konania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľov obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľmi formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľov proti uzneseniu najvyššieho súdu je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

10. Z už citovaného § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

11. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľov vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu.

12. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

13. Ústavný súd konštantne judikuje, že súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, preto postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

14. Podľa už ustálenej judikatúry ústavného súdu nedostatočná kvalita súdneho rozhodnutia, ktorého odôvodnenie nezodpovedá procesným požiadavkám práva na spravodlivý proces, môže byť predmetom dovolacieho prieskumu v rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP (IV. ÚS 154/2020, IV. ÚS 167/2020, IV. ÚS 447/2020). Ako najvyšší súd uviedol, prípustným predmetom dovolania z hľadiska dovolacích dôvodov podľa § 420 CSP je rozhodnutie vo veci samej alebo rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Najvyšší súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia dal jasnú, zrozumiteľnú a vyčerpávajúcu odpoveď na všetky právne relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď okrem iného s poukazom na uznesenie najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 236/2016 z 19. januára 2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 3/2017 pod č. R 19/2017 uviedol, že „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec vrátil na ďalšie konanie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle § 420 Civilného sporového poriadku.“. Rozhodnutím vo veci samej je meritórne rozhodnutie. Pojem „vec sama“ znamená predmet konania tak, ako bol vymedzený v žalobe (prípadne v ďalších dispozičných úkonoch

strán). Rozhodnutie vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd zaoberá nárokom, ktorý strany uplatnili, a kde súd hodnotí žalobou uplatnený nárok podľa hmotného práva. Rozdiel spočíva aj v procesnej forme, akou súd rozhoduje o veci samej. Podľa § 212 ods. 1 CSP súd rozhoduje vo veci samej rozsudkom. A teda rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej je rozsudok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie buď potvrdzuje, alebo mení. Naopak, podľa § 234 ods. 1 CSP ak súd nerozhoduje vo veci samej, rozhoduje uznesením. V preskúmvanej veci však nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, pretože v dôsledku zrušenia (kasácie) prvostupňového rozsudku okresného súdu a vrátenia mu veci na ďalšie konanie nie je vec právoplatne skončená a okresný súd o nej bude opäť konať a znovu o nej rozhodne (pozri body 11 až 14 odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu).

Po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd preto nevidí žiadny relevantný dôvod na prehodnocovanie jeho záverov. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňujú, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

15. Ústavný súd tak považuje právne závery najvyššieho súdu za zodpovedajúce ústavne súladnej interpretácii a aplikácii relevantnej právnej úpravy, t. j. § 420 písm. f) CSP, a tieto jeho závery potom považuje aj za ústavne plne udržateľné (m. m. IV. ÚS 420/2013); v okolnostiach posudzovanej veci napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto nemožno hodnotiť ako zjavne neodôvodnené a arbitrárne, ako to tvrdia sťažovatelia. Uvedené skutočnosti takto neumožňujú prijať záver o porušení označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

16. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie (dovolacieho) súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníkov konania. Podstatou je, aby postup konajúceho súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný, aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

17. Berúc do úvahy už uvedené skutočnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov proti uzneseniu najvyššieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

18. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uplatnenými v ich ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu